

Instrumenty strunowe szarpane – Irlandzka harfa - muzyka, kl. V S.P.

1. Cele lekcji

a) Uczeń wie:

Omówienie grupy instrumentów szarpanych (w tym harfy). Prezentacja filmów, na których słycać dźwięki instrumentów szarpanych. Prezentacja folkloru Irlandzkiego, w którym dużą rolę odgrywa harfa.

b) Uczeń potrafi

Uczeń potrafi: wyjaśnić pojęcie instrumenty strunowe; wyjaśnić kategorię podziału instrumentów strunowych na szarpane, uderzane i smyczkowe; wskazać źródła wydobywania dźwięku w instrumentach strunowych; wskazać grupę instrumentów strunowych szarpanych; omówić budowę instrumentów strunowych szarpanych; odróżnić ze względu na barwę instrumenty strunowe szarpane. Rozpoznać harfę wśród innych instrumentów szarpanych.

2. Metody i formy pracy

Aktywna metoda pracy – praca w grupach. Metoda opisu i pogadanka. Percepcja muzyczna.

3. Środki dydaktyczne: Stanowisko do odtwarzania muzyki., Nagrania fragmentów utworów:

- Jorge Morel – Bossa in Re.
- Claude Debussy – Światło księżycy.
- folklor Irlandzki

Plansze z rysunkami instrumentów: gitara, harfa, lutnia, mandolina, banjo. Karta pracy ucznia.

4. Przebieg lekcji

a) Faza przygotowawcza

Wspólne zaśpiewanie piosenki poznanej na ostatniej lekcji. Podanie tematu do zeszytu.

b) Faza realizacyjna

Metodą opisu wprowadzenie uczniów w temat lekcji i zapoznanie uczniów z pojęciem „instrumenty strunowe”. Przedstawienie krótkiej historii instrumentów strunowych i podziału instrumentów na: strunowe szarpane, smyczkowe oraz uderzane.

Notatka:

Instrumenty strunowe – Posiadają pudło rezonansowe i struny. W zależności od sposobu grania, instrumenty dzielimy na: strunowe szarpane, uderzane i pocierane. Źródłem dźwięku w instrumentach strunowych jest drgająca struna pod wpływem szarpania, pocierania smyczkiem lub uderzania. Im dłuższa struna tym niższy wydaje dźwięk.

Nauczyciel dzieli klasę na pięć grup. Każdej z grup wyznacza jeden instrument szarpiany wraz z rysunkiem na planszy (gitara, harfa, lutnia, mandolina, banjo). Uczniowie mają za zadanie przedstawić budowę i charakterystyczne cechy otrzymanego instrumentu.

Po dziesięciominutowych przygotowaniach uczniowie prezentują swoje instrumenty.

Wysłuchanie i percepcja utworów Jorgea Morela – Bossa in Re i Claude’a Debussy’ego – Światło księżycy.

Wysłuchanie kilku piosenek Irlandzkich, w których słycać dźwięki harfy.

c) Faza podsumowująca

Po przedstawieniu przez wszystkie grupy swoich instrumentów, zapisanie notatki do zeszytu.

- Notatka:

Gitara – instrument strunowy szarpany, posiada 6 strun. Struny zarywane są palcami lub płytką zwaną plektronem. Pochodzi z czasów średniowiecza, szczególną popularność osiągnęła w XVIII i XIX w.

Harfa – instrument strunowy szarpany, znany od czasów starożytnych. We współczesnej formie posiada kształt trójkąta: jeden bok stanowi rozszerzające się ku dołowi pudło rezonansowe, które harfista opiera o ramię, górną część – wygięta faliście rama. Między pudłem a ramą rozpiętych jest 46 strun i 7 pedałów, za pomocą których podwyższa się dźwięk. Jest to narodowy instrument tylko w jednym kraju – Irlandii.

Lutnia – instrument strunowy szarpany, znany w starożytnej Mezopotamii, Egipcie, Persji oraz w krajach arabskich. W Europie rozpowszechniony we wczesnym średniowieczu przez poetów-muzyków. Posiada mocno wypukłe pudło rezonansowe o przekroju gruszkowatym, szyjkę z progami zakończoną wygiętą do tyłu główką z kołkami do naciągu strun. Struny w liczbie 6-16 szarpie się palcami lub plektronem.

Mandolina – przypomina małą lutnię. Posiada 8 strun, szyjkę z metalowymi progami zakończoną odchyloną do tyłu deską kołkową oraz wypukłe pudło rezonansowe.

Banjo – korpus rezonansowy stanowi niewielki bęben metalowy z błoną – płytą rezonansową. Instrument budowany jest w odmianach mających 5-9 strun.